

# מי בא?

קהל קדישא  
פרמיטלאך  
בנשיאות כ"ק מרן  
אדמו"ר שליט"א

## מבאר משנתם של רבותינו הקדושים

גיליון רצ"ה ♦ פר' אחרי-קדושים תשפ"ה

### מן הבאר ההוא

מעשה ומדרש מתורת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

## שבח להשי"ת שכבר חלפו מן העולם אמונות רציחת בנים ובנות

אחרי מות (טז, א).

בדרך צחות קצת יש להמליץ בכתוב על דרך מעשה שכתב הגה"ק בעל בן איש חי זיע"א בספרו בן איש חיל (ח"ב דרוש א' לשבת תשובה) אודות האופן איך הוקמה העיר וילנא, שהיה נסיך אחד אשר ביקש להקים עיר, ובבואו אל המקום בו נבנתה אחר כך וילנא נשאו המקום שטחו ואורו חן בעיניו, וביקש לבנות העיר במקום הזה. אך טרם התחיל לבנות, הלך אל הכמרים כהני האלילים והחוזים וביקשם לדעת מה יהא בעתיד העיר הזאת אם תהיה גדולה ומוצלחת. אמרו לו הכמרים כי שאלו לאלהיהם ואמר להם שתוכל העיר הזאת להצליח מאוד אך בתנאי קודם לזה, שביסודות העיר יקברו ילד אשר הוא יחיד לאמו, ועוד שמוכרח הוא זה להיות בהסכמת האם, וכאשר יעשה כן אז תהיה העיר גדולה ומוצלחת. שמע הנסיך את דבריהם ויצו להוציא כרוז בכל הערים סביב לבקש את כל אשה אשר יש לה בן יחיד שתואיל להקריבו לכבוד אלהיהם בעבור הצלחת העיר העומדת להיבנות, אך חלפו ימים ושבעות ושום אם לא הואילה להקריב את בנה. אחר איזה תקופה הגיעה אשה, אשר התגוררה בכפר קטן ונדח, ואך עתה הגיעה אל אוזנה שמע בקשת הכמרים, וכיון שהיתה היא פתיה ופרומע', על כן אמרה שהיא מסכימה וחפצה להקריב את בנה היחיד, אשר היה כבן י"א או י"ב, שיקריבו אותו בחיים למען אלהיהם.

שמח הנסיך שמחה גדולה, וצוה להכריז על כינוס כל עם המדינה לעשות את מעמד הקרבת הקרבן בתרועה והמון חוגג. ויהי כאשר בא יום המיועד, הלבשוהו לילד במלבושים נאים ומתוקנים ובתכשיטים כאשר מקשטים את פטר החמור, ויתקבצו העם לחזות בהקרבת הקרבן לכבוד אלהיהם ולמען הצלחת העיר העתידה להיבנות. טרם החלו בהקרבה נענה הילד וקרא אל הנסיך, אדוני הנסיך, הנה דבר זה איני מאמין שיחפוץ האלוה בעשיית דבר רע כזה, ואין הדבר מתקבל על הדעת שיתנה האלוה הצלחת העיר במעשה רציחה שפל כזה, ואמנם שאמרו הכמרים והחוזים שכך צוה האלוה, אבל אני חושב אולי טעו בדבר הזה ולא הבינו רצונו. על כן, אבקש ממך אדוני הנסיך, שתואיל בחסדך להרשות לי לשאול אותם שלוש שאלות, והיה אם הבינו שאלותי וידעו לתת פתרונים אז אקיים דבריהם בהשקט, ביודעי כי לבטח הבינו רצון האלוה, אבל אם לא ידעו ולא

ישכילו להבין את שאלותי ואת פתרונם, אז אדע כי אם אינם יכולים לירד לעומק דעתו של נער קטן, בוודאי טעו גם ברצון האלוה. הסכים הנסיך לדבריו, ויאמר שאל. ויפתח הנסיך את פיו וישא את קולו וישאלם, מהו הדבר הקל בעולם, מהו הדבר המתוק בתבל, ומהו הדבר הקשה והכבד ביותר. ויביטו הכמרים איש אל רעהו, ועד מהרה ענו הפתרון, בוודאי הדבר הקל בעולם היא הנוצה, הדבר המתוק בעולם הוא הדבש והדבר הקשה והכבד ביותר הוא הסלע. נענה הילד ואמר אל הנסיך, הבט נא אדוני כי אפילו את שאלותי לא הבינו, וכל שכן שלא פתרו אותם, ואיך יהיו אלו חכמים בעיניהם להבין רצון האלוה, וכי בער אנכי וכסיל שאשאל מן החכמים להודיעני דברים פשוטים לכל כאלו, הלא כל תינוק יודע וכל אחד יראה לעיניו שהנוצה קלה הדבש מתוק והסלע כבד וקשה, אך אני ביקשתי לידע דבר אשר נראה כבד והוא קל, דבר אשר אינו ערב כל כך אבל לאוכל ממנו הוא מתוק, וכן דבר הנראה כרך ובאמת הוא הקשה והכבד ביותר. שאל אותו הנסיך, אם כן למה כיוונו דבריך. נענה הילד ואמר, הדבר הקל ביותר בעולם הוא בן יחיד לאמו אשר היא נושאת אותו, ואף על פי שהוא הולך וכבד מיום ליום, מכל מקום ברוב שמחתה בבנה היחיד הרי הוא קל בעיניה, עד שלפעמים ידמה בעיניה כאילו הוא נושא אותה. הדבר המתוק בעולם הוא מה שהתינוק מסתפק בינקתו ואף שאינו ערב כל כך מכל מקום עבדו הוא המתוק ביותר. והדבר הקשה והכבד ביותר הוא לבנה יחידה לאלילי הארץ... כאשר שמעו הנסיך והקהל את דברי חכמתו של הילד, נהנו מאוד מדבריו, והבינו כי אך הבל וריק דברו הכמרים ואין בהם תבונה, והותירו את נפש הילד לשלל. עד כאן העובדא.

וענין זה נזכר גם כן בפרשתינו 'מזורעך לא תתן להעביר למולך', כי בשנים קדמוניות היו עובדי אלילים, וגם אומות העולם היו מאמינים בדברי שטות והבל עד שהיו מוכנים להרוג את בניהם ובנותיהם עבור המצאות פרי דמיון הכמרים למיניהם, והיתה הארץ מלאה רציחה באופן נורא ביותר. ועל זה אנו משבחים להשי"ת 'אחרי מות' על שאנו כבר בדורות שאחר הדורות אשר היתה אמונתם מלאה ברציחות כל כך רחמנא לצלן.

חקל תפוחין קדישין אחרי תשפ"ב

## תורת רבותינו

פתגמים קדישין מברכה"ק

לא תלך רכיל בעמך לא תעמד על דם רעך אני ה' (יט, טז).

פירש רש"י אני ה' 'נאמן לשלם שכר ונאמן להפרע', יש לדייק מדוע כתיב אצל עונש, שם הוי"ה ב"ה המיוחס לרחמים.

ונראה ד'נאמן לשלם שכר' היינו תיכף ומיד, 'ונאמן להפרע' היינו לזמן מרובה ומאריך אף, ואם ישוב מיד יקבלו, וזהו רחמים.

♦

הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא (יט, יז).

'ולא תשא עליו חטא' פירש רש"י שלא יביישו, וכתיב 'כשופר הרם קולך והגד לעמי פשעים' (ישעיה נח, א), וקשה הלא הוא סתירה.

ותירץ, כמו שהשופר מעורר לב האדם, הגם שהוא רק הקול, וכמה גדול הקול מהשופר, שמעורר גם כל החיות שבעולם אפילו העשבים שבשדה כידוע, כך צריך להיות הקול של הצדיק, אפילו שהאיש מבין מה שאמר הצדיק, רק כשמוע הקול מהצדיק, אזי מעורר זה הקול שישב על פשעיו, כמו שהשופר מעורר הקול, והבן.

מאמר מרדכי

♦ ♦ ♦

קדושים תהיו כי קדוש אני וגו' איש אמו ואביו תיראו (יט, ב-ג).

פירש בדרך צחות, שיש באדם ג' שותפים הקב"ה אביו ואמו, וזה שאמר הכתוב 'קדושים תהיו' שאתם בעצמכם תוסיפו אומץ לקדש אתכם, 'כי קדוש אני' פירוש אף שחלקי קדוש אך 'איש אמו ואביו תיראו' פירוש מחלק או"צ צריך כל אחד לפחד תמיד. (בס' פורחת עלתה נצה).

מרגניתא דר' מאיר

## פניני באר לחי

פניני קודש מתורת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

תיראו' לשון ראייה, שהמשייר מקידושא לאבדלתא יזכה לראות פני השכינה לעולם הבא כדברי חז"ל.

חקל תפוחין קדישין קדושים תשע"ו

♦ ♦ ♦

איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו (יט, ג).

לבאר סמיכות 'איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו' יש לומר בהקדם מה שכתב בחובות הלבבות שכח היצרים נובע ממעשי האדם, כח היצר הטוב בא ממעשיו הטובים של האדם, וכח היצר הרע בא ממעשיו הרעים של האדם. על כן כאשר יעשה האדם מעשים טובים, על ידיהם נותן כח ביצרו הטוב, וכאשר יעשה מעשים שאינם הגונים, על ידם נותן כח ביצרו הרע. וסיבת הדבר שבדרך כלל יש ביצר הרע יותר כח מיצר הטוב, כיון שאין עושים המצוות בשלימות כל כך כמו שעושים העבירות רחמנא לצלן.

ונרמז בתיבות 'איש אמו ואביו', דתיבת 'איש' ר"ת ש'ני י'צרים א'לו, 'אמו' ר"ת א'חד מ'תחזק ו'אחד מ'תרפה, 'ואביו' ר"ת ו'אך י'חזקו ב'תורה ו'במצוות ב'שלימות.

וזה השייכות לשבת, כי הנה השבת אי אפשר לקיימה כי אם בשלימות, כי אי אפשר לשמור רק ליל שב"ק או רק יומו, ואם אין שמירת השבת בשלימות גמור, כבר אינו נחשב לשמירת שבת כלל. ולזה שם 'שבת' ר"ת ש'יעשה ת'מיד ב'שלימות. וכשם ששמירת שבת היא בשלימות, כך צריך לקיים כל התורה ומצוותיה, ועל ידי זה יוכל להגביר כח יצר הטוב על יצר הרע.

חקל תפוחין קדישין קדושים תשפ"ד

ועניתם את נפשותיכם (טז, לא).

יש לומר בדרך מליצה ישרה לפני אבינו שבשמים, דתיבת 'ועניתם' אותיות 'עוני מת', כי העני חשוב כמת כנלמד מן הפסוק (שמות ד, יט) 'כי מתו כל האנשים' והם דתן ואבירם שלא מתו רק ירדו מנכסיהם (נדרים ז:). ועל העניות נאמר (עירובין מא:): שהיא מעבירה את האדם על דעתו ועל דעת קונו ח"ו.

וזהו 'ועניתם' את נפשותיכם', כי 'ועניתם' מה שפרנסות ישראל אינם בהרחבה כראוי להיות, לכן 'את נפשותיכם' משום כך נראים איך שהם נראים, כי כאשר ירווח לבני ישראל ויתרומם מזלם ויתברכו בפרנסתם, אז בוודאי יתרוממו גם נפשותיהם.

עתיקא קדישא אחרי תשפ"ד

♦ ♦ ♦

קדושים תהיו וגו' איש אמו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו (יט, ב-ג).

באור החיים הקדוש דקדק שצריך ליתן טעם בסמיכות 'קדושים תהיו' ל'איש אמו ואביו תיראו', וכן הקשו גם כן עוד מפרשים.

ונראה לתת טעם, על פי הגמרא (פסחים ק"ג). אמר רבי יוחנן שלשה מנוחלי העולם הבא, אלו הן, הדר בארץ ישראל, והמגדל בנוי לתלמוד תורה, והמבדיל על היין במוצאי שבתות. מאי היא, דמשייר מקידושא לאבדלתא, עד כאן.

וזה יש לרמוז בכתוב 'קדושים תהיו' רומז לקידוש, 'אמו' בגימטריה 'הבדלה' [עם הכולל], והסמיכות בין שניהם רומז להמשייר מקידושא לאבדלתא. 'ואביו' היינו 'האב' אותיות 'הבא', רמז למאמר 'שלשה מנוחלי העולם הבא', וזהו 'ואביו'

נדבת החפץ בעילום שמו להרבות אחדות בקרב בני ישראל ולהגדיל תורה ולהאדירה

## להנצחת הגיליון לכבוד הילולא קדישא

מרן רביה"ק הרר"מ  
מפרמישלאן זיע"א  
כ"ט אייר

כ"ק מרן אדמוה"ז  
הי"ד זיע"א  
כ"ז אייר

התנא האלקי  
רבי שמעון בר יוחאי  
ח"י אייר - ל"ג בעומר

ניתן לפנות בטל' 054-8496038

זכות הצדיקים הקדושים והפצת מעיינותיהם יעמוד לכם להיושע בכל מילי דמיטב אמן

# באר חפרה שרים

סיפורי קודש מפ"ק כ"ק מדרן אדמו"ר שליט"א

## מסכת אבות - פרק שלישי

מפסולת גורן ויקב. כראות משה כן, ענה ואמר, עתה ידעתי כי את זאת אהב השי"ת, את הפחות והשפל, ולסיבה זו בחר בי להיות שלוחו, כי כן דרכו תמיד לבקש השפל והפחות.

ובזה פירש זק"ה 'והאיש משה ענו מאד מכל האדם', ולכאורה איך יתכן שיהיה משה ענו כל כך כאשר בוודאי ידע שהוא נבחר מכל בני אדם לקבל התורה. על זה המשיך הכתוב ואמר 'אשר על פני האדמה' פירוש כיון שראה משה שדוקא הדברים הפחותים והנמוכים על פני האדמה המה הנבחרים להתקרב אליו יתברך, כגון עור בהמות לתפילין, צמר ופשתן לציצית, פסולת גורן ויקב לסוכה כנזכר, אז הבין שהשי"ת משרה שכנינו על השפלים דוקא, ולזה משרה שכנינו עליו מחמת שפלותו. עכתדה"ק.

ובזה נוכל לפרש 'עקביא בן מהללאל אומר הסתכל בשלושה דברים' אלו שלושת הדברים שביארנו שהם תפילין ציצית וסוכה. וידוע מספרים הקדושים על מאמרם ז"ל (אבות פ"א מ"ג) 'יהי מורא שמים עליכם' שגם להשי"ת כביכול יש אהבה ויראה, אהבה היינו 'הבוחר בעמו ישראל באהבה', והיראה כי כביכול יש לו מורא על ישראל שלא יחטאו. וזהו 'יהי מורא שמים עליכם' לבטלי תחטאו, כי אזי יהיה מורא שמים עליכם שלא תחטאו.

וזהו 'הסתכל בשלושה' על שלושת הדברים אלו, והמה נרמזים בתיבת 'הסתכל' שהוא נוטריקון ת'פילין ס'וכה ואותיות הנותרות כ'ל'ה' הם ר"ת כ'נפי ה'בגד ל'דורותם והוא ציצית שכתוב בו 'על כנפי בגדיהם לדורותם'. וכאשר יתבונן האדם בשלושה אלו, אזי יהיה מורא שמים עליו. ומה שכתב אחר זה 'מאין באת' וכו' זהו רק כדי שלא ישוטט בעולמות ויתגאה בעצמו, לזה צריך לזכור קצת מאין באת ולאן אתה הולך כדי לחברו אל הקרקע, ודי בזה.

שוה"ט בהעלותך תשע"ב

♦ ♦ ♦

בפרק (אבות ג, ג) רבי שמעון אומר, שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו מזבחי מתים שנאמר (ישעיה כח, ח) 'כי כל שלחנות מלאו קיא צאה בלי מקום', עד כאן. הגה"ק מהר"ל זיע"א דקדק בזה, א' מדוע דוקא שלשה שאכלו נאמר עליהם כזאת, ואם ישבו שניים לאכול ולא יאמרו דברי תורה מה יהא עליהם. ב' אומרו 'על שלחן אחד' דוקא, ואם ישבו שלשת אלו על שני שלחנות. ג' איך נרמז 'כאילו אכלו מזבחי מתים' בפסוק שאמר 'מלאו קיא צואה', והיה לו לומר כאילו אכלו קיא צואה. עיי"ש שפירש כמה מיני אופנים באריכות גדול.

והנראה לפרש על פי שכתב הרה"ק הרבי ר' אלימלך זיע"א בפרשתנו בשם אחיו הרה"ק הרבי ר' זושא זיע"א על הפסוק (כה, כ-כא) 'וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו, וצוית את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים', והקשה מה טעם אמרה תורה 'וכי תאמרו מה נאכל', שהרי כיון שאמרה תורה 'וצוית את ברכתי בשנה השישית' שוב לא יהיה לאבי אדם קושיות ולא יאמרו 'מה נאכל'. וביאר כי בעת הבריאה טבע השי"ת בטבע העולם צינורות הממשיכים שפע לבני אדם, ואין השפע הזה מפסיק כלל כי אם כאשר יפול האדם מבטחונו בהשי"ת, וכאשר נופל חס ושלוש ממבטחו בהשי"ת, אזי צריך השי"ת לצוות מחדש השפע שיושפע כבתחילת הבריאה, וזהו 'וכי תאמרו מה נאכל' פירוש אם לא היה האדם שלם בבטחונו בהשי"ת ויסתפק מהיכן יהיה לו לאכול, אזי 'וצוית את ברכתי' שיצטרך השי"ת לצוות מחדש השפע, אמנם כאשר בוטח בהשי"ת בכל לבבו אז ימשיך השפע תמיד בלא הפסק

עקביא בן מהללאל אומר הסתכל בשלושה דברים ואין אתה בא לידי עברה. דע מאין באת, ולאן אתה הולך, ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון. דע מאין באת, מטפה סרוחה. ולאן אתה הולך, למקום עפר רמה ותולעה. ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון, לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא (אבות ג, א).

הקשה הרה"ק רבי מנחם נחום מאיטצקאן זיע"א במאמרו של עקביא בן מהללאל, וכי כאשר יסתכל בשלושה דברים אלו אזי 'ואין אתה בא לידי עברה', הלא לכאורה הוא בהיפוך, כי על ידי זה יכול ליפול לידי עבירה, שאם תאמר לו 'דע מאין באת מטפה סרוחה' יאמר לך אם כן איך אוכל להלחם ביצר הרע שהוא מלאך, וגם מלך זקן וערמומי הוא ועוד שיש לו מסייעים ונסיון, ואיך אוכל כנגדו שהרי מאין באתי. וכאשר תאמר לו 'ולאן אתה הולך אל מקום עפר רימה ותולעה', עלול הדבר שיאמר לך שאם כן מן ההכרח ליהנות עכשיו כל עוד הדבר ביכולתו, ויאמר נאכל ונשתה כי מחר נמות. וגם ישווה בינו לבין בעל חיים, באומרו אם כן מה הפרש והבדל יש ביני לבין חמורי הלא שנינו נמות ונבוא לאותו מקום, ואם כן אני וחמורי אוכלים באבוס אחד, וגם זה סיבה לאכול ולשתות כי מחר וכו'. וכשתאמר לו 'ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא' עלול לטעון, אילו מי שדן אותי מלך בשר ודם אז יכול להיות שיבין אותי ויכול להיות שלא יבין אותי, שאם חכם הוא יבין אותי, ואם טיפש הוא לא יבין. אבל כיון שהנני עתיד לתן דין וחשבון לפני מלך המלכים הקדוש ברוך הוא, הוא בוודאי יבין אותי ומה לי לירא מפניו. נמצא בשלושה דברים הללו עלולים להביאו לידי עבירה חס ושלוש.

אבל כוונתו של התנא הקדוש שתבוא אל חבירך או תלמידך או בנך, כל אחד לפי עניינו, ותאמר לו, טייער קינד, 'דע מאין באת' תדע גדול יקרת נשמתך אשר טהורה היא, 'אלקי נשמה שנתת בי טהורה היא', ואשר נחצבה ממקום אשר הנשמות נחצבות משם מתחת לכסא הכבוד, חלק אלוך ממעל ממש, צלם אלקים מאיר על פניך הזהר עליו שלא להסירו חס ושלוש. ועוד תאמר לו, 'ולאן אתה הולך' לגן עדן העליון, למקום שצדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה, ואז על ידי דיבורים כאלו, יוכל להתחזק ובדברים אלו תוכל לתת לו כח ורצון לעבוד ולהתקדם ולהלחם ביצרו. ומה שהמשיך התנא לומר 'מטפה סרוחה' וכו', זהו כדי שלא יסמוך אדם על זכות אבותיו, רק יעבוד ויתאמץ בעצמו, ופירש הדבר לפי דרכו. עכתדה"ק.

והנראה באופן אחר, בהקדם מה שפירש זק"ה בעל דבר חיים מנאדבורנא זיע"א על הפסוק (יב, ג) 'והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה' על פי הנאמר בשם חסד מקמאי שבשעה שעלה משה למרום לקבל את התורה הקדושה ראה שם היכל גדול ומפואר מאיר באור יקרות, שאל משה את מלאכי השרת, של מי היכל זה, אמרו לו שהוא ההיכל של מצות תפילין. וכיון שהיה זה קודם מתן תורה לא ידע משה מה הם התפילין, על כן שאל ממה עשויים התפילין. בשומעו כן העלה משה בדעתו כי בוודאי עשויות התפילין מאבנים טובות ומרגליות ופנינים, אמרו לו שעשויים הם מעור של בהמה או חיה טהורה אפילו אם נעשית טריפה או נבילה. המשיך משה והגיע להיכל אחר, גם הוא היכל נאה ומפואר, והי כאשר שאל משה של מי ההיכל הזה, אמרו לו שהוא ההיכל של מצות ציצית, שאל משה ממה הם עשויים, אמרו לו מצמר ופשתים. המשיך משה בדרכו וראה עוד היכל אחר, שאל של מי ההיכל הזה, ענו לו של מצות סוכה. שאל משה, ממה עשויה מצוה זו, אמרו לו

המשך בעמ' ד'

